

Diskusijų festivalis „Būtent!": lietuviams vis dar trūksta tolerancijos

 Irytas.lt/lietuvsdiena/aktualijos/2019/09/09/news/diskusiju-festivalis-butent-lietuviams-vis-dar-truksta-

2019 m. rugsėjo 9 d.

Birštono kurorte savaitgalį šturmavo tikras diskusijų maratonas – dvi dienas čia vyko diskusijų festivalis „Būtent!“ – verslo, mokslo, kultūros, nevyriausybinių organizacijų, politikos atstovų ir kitų visuomenės narių susitikimas.

Trečius metus organizuojamo renginio lankytojai rinkosi iš daugiau nei 100 diskusijų, kuriose dalyvavo virš 350 pranešėjų – įvairių sričių atstovų – iš Lietuvos ir užsienio.

Penktadienį festivalyje buvo aptarta ir diskriminacijos bei stereotipų tema diskusijoje „Romų kilmės juodaodis gėjus arba kokiais stereotipais vadovujamės?“

Čia dalyvavo Lietuvos žydas Daniel Lupshitz, politikas, lygių galimybių ekspertas, LGBT teisių gynėjas, Tomas Vytautas Raskevičius bei Tautinio mažumų departamento, tautinių mažumų politikos analizės ir informacijos skyriaus vedėja Vaiva Vėželytė-Pokladova.

Diskusiją moderavo nuo 2010 metų veikiančios nevyriausybinės organizacijos „Europos žmogaus teisių fondas“ teisininkė Evelina Dobrovolska.

T.V.Raskevičius visuomenėje dažnai prisistato „profesionalių gėjumi“, o šią frazę sugalvojo ir išpopuliarino kandidatuodamas į Vilniaus miesto tarybą, ilgą laiką jis atstovauja LGBT bendruomenės interesus.

„Mano patirtys politikoje atstovaujant būtent LGBT bendruomenės poziciją labai įdomios. Taryboje dar esu tik keturis mėnesius, bet tiesiog neįtikėtina, kiek daug reiškia buvimas tokių žmonių aplinkoje, kurie galbūt su tokiomis socialinėmis grupėmis nesusiduria.

Ilgainiui pastebėjau, kai kalbu taryboje kažkokiais klausimais, galbūt visiškai nesusijusiais su LGBT bendruomenės tema, tarybos salėje įsivyrėja mirtina tyla“, – pasakojo T.V.Raskevičius.

Penktadienį festivalyje „Būtent!“ buvo aptarta diskriminacijos bei stereotipų tema diskusijoje „Romų kilmės juodaodis gėjus arba kokiais stereotipais vadovaujamės?“

Pasak D.Lupshitz, mumyse vis dar slypi sovietinis palikimas, kuris kažkada siekė visus sulyginti, užgožiant kiekvieno išskirtinumą, kai viskas buvo draudžiama ir kontroliuojama.

„Aš galvoju, kad šiandien stereotipai auga dėl to, jog sovietmečiu neturėjome galimybės pažinti vienas kitą. Perlipti per save mums labai sunku ir taip yra kiekvieną dieną“, – sakė D.Lupshitz.

Paneigė garsų stereotipą

Daugeliui žinomas stereotipas, kuris skelbia, kad žydai mylisi per paklodes, pasak D.Lupshitz, taip pat sovietinis palikimas, kurį labai paprasta paaiškinti. Jis pasidalijo pasakojimu, kai kažkada seniai, Lietuvos kaimuose, žydė moteris džiovė skalbinius, o ritualinis drabužis *cicit*, kurį nešioja visi žydų vyrai, pasirodė esą paklodė. Tačiau paklodė neįprasta – su skyle viduryje.

„Žmogus, kuris pamatęs džiovinant šį rūbą nežinojo ir nenorėjo paklausti, kas tai per dalykas, nes galbūt jam buvo baisu, sugalvojo tokį paaiškinimą“, – pasakojo D.Lupshitz.

D.Lupshitz įsitikinęs, kad tolerancija netinkamas apibūdinimas to, ką turime jausti kiekvienam žmogui. Jo nuomone, mes turėtume ne bandyti priimti vienas kitą sakydami, kad toleruojame vieni kitus, o sėsti ir kalbėtis bei nustoti būti beširdžiais. Pasak D.Lupshitz, „Beširdiškumas prasideda tada, kai nesisveikiname lifte“.

Penktadienį festivalyje „Būtent!“ buvo aptarta diskriminacijos bei stereotipų tema diskusijoje „Romų kilmės juodaodis gėjus arba kokiais stereotipais vadovaujamės?“

„Kalbant apie toleranciją – man tai pats šlykščiausias žodis. Aš toleruoju cukrų, mano organizmas netoleruoja gluteno. Tad mes arba priimam žmones su skirtingais mąstymais, skirtinga religija, skirtinga seksualine pakraipa, arba ne. Tolerancija šlykštus žodis. Nebūkime tolerantiški – būkime bendruomeniški“, – sakė D.Lupshitz.

Stereotipai trukdo gyventi

T.V.Raškevičius įsitikinęs, kad stereotipai ne tik atstovauja žmonių nuomonę ar tam tikrą požiūrį, bet taip pat apibrėžia jų elgseną bei gyvenimo būdą. Anot jo, tai neretai iššaukia neigiamų pasekmių.

„Man atrodo žmonės pameta stereotipų esmę. Jeigu visuomenė mano, kad moters pareiga mylėtis su vyru, tai vadinasi vyras gali to iš moters išsireikalauti. Akivaizdu, nes tai rodo mūsų visuomenės skaičiai. Daugiau nei 90 proc. nuo smurto aplinkoje nukentėjančių asmenų yra būtent moterys. Taip yra todėl, kad mes tą elgesį įteisiname savo stereotipais.

Man atrodo, labai svarbu tuos stereotipus kritiškai reflektuoti ir suvokti, kad tai yra ne tik nuomonė, kažkokia saviraiškos ar nuomonės laisvė, bet tai gali riboti kitų žmonių gyvenimo sąlygas“, – T.V.Raškevičius.

Apie tam tikrų socialinių grupių diskriminavimą ir neteisingą jų galimybių apibrėžimą kalbėjo ir D.Lupshitz.

Penktadienį festivalyje „Būtent!“ buvo aptarta diskriminacijos bei stereotipų tema diskusijoje „Romų kilmės juodaodis gėjus arba kokiais stereotipais vadovaujamės?“

„Jeigu žmogus blogiau girdi, mato, tai jis jau yra netinkamas tarnauti. Suprantate, aš tarnavau 13 metų. Izraelio kariuomenėje nesvarbu, kaip tu atrodai ir ką tu darai. Ten žmonės su tokiais dalykais tarnauja, kad aš nežinau ir pavadinimų žinoti nenoriu, patikėkite. Jei žmogus turi daugiau iššūkių – jis mažiau myli Lietuvą? Mažiau myli šalį, kurioje jis gyvena?“, – klausė D.Lupshitz.

Nepritaikyta ir infrastruktūra

Jis taip pat nevengė sukritikuoti ir šiandieninės miestų infrastruktūros, kuri itin nepritaikyta kai kurioms žmonių grupėms, o nemaža dalis paslaugų – sunkiai prieinamos net neįgalumo neturintiems asmenims.

„Pabandykite pažiūrėti, kiek yra kavinių, bibliotekų, tualetų, kitų viešų vietų Vilniaus mieste, Gedimino prospekte, kur žmogus su vežimėliu, ir aš kalbu ne apie negalią, o moterį su vaiku, gali įeiti. Pas mane prie namų yra kineziterapijos kabinetas – du aukštai laiptais žemyn. Ir mums tai viskas gerai, nes, vienas dalykas – čia laiptai, pasaulio stebuklas. Kitas dalykas – tai istorinis palikimas“, – piktinosi D.Lupshitz.

Jeigu asmuo priklauso kažkuriai socialiai pažeidžiamai grupei, dažniausiai minima, jog jis nuskriaustas. Tačiau diskusijoje buvo klausama, ar iš to galima gauti naudos. V.Veželytė-Pokladova teigė, kad socialinių mažumų grupės paprasčiausiai norėtų supratimo, o nuskriaustaisiais savęs nevadina.

Penktadienį festivalyje „Būtent!“ buvo aptarta diskriminacijos bei stereotipų tema diskusijoje „Romų kilmės juodaodis gėjus arba kokiais stereotipais vadovaujamės?“

„Kalbant apie skriaudimo momentą, aš pati galiu ką nors nuskriausti. Iš tikrųjų esu nuskriaudusi vieną kineziterapeutą, kuris man rekomendavo, kad nuvažiuočiau prie jūros, kur visi tokie, kaip aš. Aš jo paklausiau, ar nėra plinkančių ir senstančių vyrų stovyklos? Jis tikrai labai įsižeidė ir atsisakė manęs kaip pacientės“, – pasakojo V.Vėželytė-Pokladova.

Pasak D.Lupshitz, nereikia būti auka ir laukti, kol kažkas ateis ir kažką duos. Jo nuomone, žmogus turi ateiti ir pats pasiimti ir nustoti vaidinti nuskriaustąjį.

„Kai einu į kokią nors kavinę, ar savo „mylimą“ Migracijos tarnybą ir noriu pasijuokti, kartais sakau: „Jūs man eilėje liepėte laukti tik todėl, kad aš esu žydas, taip?“ Reikia matyti, kaip keičiasi žmonių veidai“, – šmaikštavo D.Lupshitz.

Patogiausias būdas SUŽINOTI DAUGIAU – sekti naujienas mūsų „Facebook“ paskyroje!